Perustuslakivaliokunta

Torstai 4.9.2025 klo 9.30—11.54

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Wille Rydman ps
jäsen Fatim Diarra vihr (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Mira Nieminen ps (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Karoliina Partanen kok (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Onni Rostila ps (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 4 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valiokuntapaikkojen järjestely

Merkittiin, että valiokuntien täydennysvaalissa 3.9.2025 on perustuslakivaliokunnan varajäseneksi valittu ed. Henrik Vuornos.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 40/2025 vp

Asiantuntijalausunto HE 40/2025 vp PeV 04.09.2025 lainsäädäntöneuvos Vilja Klemola, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto A 4

Valmis
5.1

Asiantuntijalausunnon liite HE 40/2025 vp PeV 04.09.2025 lainsäädäntöneuvos Vilja Klemola, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto B 4
Asiantuntijalausunto HE 40/2025 vp PeV 04.09.2025 professori Olli Mäenpää Asiantuntijalausunto C 4
Asiantuntijalausunto HE 40/2025 vp PeV 04.09.2025 professori Kaarlo Tuori Asiantuntijalausunto D 4
Asiantuntijalausunto HE 40/2025 vp PeV 04.09.2025 tutkijatohtori Hanna Hämäläinen Asiantuntijalausunto E 4

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Vilja Klemola, maa- ja metsätalousministeriö, liite
- professori Olli Mäenpää, liite
- professori Kaarlo Tuori, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- tutkijatohtori Hanna Hämäläinen, liite

Valiokunta päätti jatkaa asiantuntijakuulemista.

Valiokunta päätti lisäasiantuntijoista. Kutsutaan kuultaviksi: professori Mikael Hidén, professori Ida Koivisto, professori Tuomas Ojanen, professori Kaarlo Tuori, professori Veli-Pekka Viljanen ja OTT Pekka Vihervuori.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 19/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta A 5
Eriävä mielipide HE_19_2025vp_eriävä_mielipide_Diarra.pdf B 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 5 loppuun uusi virke seuraavasti: "Valiokunnan käsityksen mukaan lainsäätäjän harkintavaltaa korostaa kansalaisuuden edellytysten liityntä valtion täysivaltaisuuteen ja sijainti perustuslaissa valtiojärjestyksen perusteissa."

Päätettiin lisätä kappaleen 8 loppuun kaksi uutta virkettä seuraavasti: "Pykälän 3 momentin mukaan jatkolupaa myönnettäessä ulkomaalaisen toimeentulon on oltava turvattu kuten 2 momentissa on säädetty kuitenkin niin, että tilapäinen turvautuminen toimeentulotukeen tai muuhun vastaavaan toimeentuloa turvaavaan etuuteen ei ole luvan myöntämisen esteenä. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan nyt ehdotettava sääntely on samankaltaista sanotun, valiokunnan myötävaikutuksella säädetyn 3 momentin sääntelyn kanssa."

Päätettiin korvata kappaleen 9 toiseksi viimeisen virkkeen sana "hyväksyttävällä" sanoilla "mahdolliseksi katsottavalla".

Päätettiin lisätä kappaleen 9 viimeiseen virkkeeseen sana "valtiosääntöisesti".

Päätettiin muuttaa kappaleen 12 ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä esityksen perusteluissa esitetty lapsen edun huomioon ottaminen on turvattava nimenomaisesti laissa (ks. PeVL 25/2024, kappale 14)."

Päätettiin poistaa kappale 13.

Päätettiin, että valiokunnan päätösesitys kuuluu lausuntoluonnoksessa olleen vaihtoehdon mukaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta esittää, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä, jos valiokunnan sen 17 a §:n 3 momentista esittämä valtiosääntöoikeudellinen huomautus otetaan asianmukaisesti huomioon."

Ed. Diarra ehdotti, että valiokunnan lausunnossa todettaisiin lakiehdotuksen 17 a §:n olevan ongelmallinen perustuslain 6 §:n 2 momentin ja 19 §:n 1 ja 2 momentin kannalta. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Diarra varasi tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että eriävä mielipide on jätettävä sihteerille klo 13.00 mennessä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Diarra.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 29/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi A 6

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta aloitti yleiskeskustelun.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 57/2025 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava lakivaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritetut toimenpiteet.

8. Viikkosuunnitelma

Ilmoitettiin viikkosuunnitelma.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 5.9.2025 klo 9.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala